

Молочко Т. І.

*Здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
tanumatolochko@gmail.com*

Науковий керівник: Ксьонжик І. В.

*д-р екон. наук, доцент,
професор кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна,
iryna_ksonzhyk@meta.ua*

ЕЛЕКТРОННІ ДЕРЖАВНІ ЗАКУПІВЛІ В БЮДЖЕТНІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ

Досліджено процеси реформування процедури державних закупівель в бюджетній сфері України. Здійснено групування їх класифікації.

Ключові слова: державні закупівлі, бюджетна сфера, електронні торги.

В Україні розвиток електронних державних закупівель дуже довго не мав єдиної стратегії розвитку, не існувало електронних ресурсів, які могли б забезпечити повноцінний процес закупівлі [5]. У 2012 р. на законодавчому рівні було затверджено правила щодо ведення реверсивних аукціонів на електронному рівні [6]. Правилами було передбачено, що проведення такого виду аукціонів є окремою процедурою і передбачає, в подальшому, створення та затвердження відповідних нормативно-правових актів, які б регулювали їх діяльність. Основною метою створення цих правил було спрощення процесу закупівель та боротьба з проявами корупції. Але попри усі зазначені цілі ефективність таких правил була сумнівна, оскільки, в більшій мірі вони стосувались взаємодії між суб'єктами, які бажають взяти участь в аукціонах та електронними веб-сторінками, ніж взаємовідносин між самими суб'єктами, щодо взаємодії на аукціонах. При цьому додавав сумнівів і той факт, що інтернет-провайдери мали значну частку впливу на суб'єктів, наприклад доступ до веб-сторінок міг бути обмежений, якщо суб'єкт не вніс своєчасно плату за реєстрацію.

У 2014 р. було переглянуто Закон України “Про здійснення державних закупівель” і впровадження обов'язкових аукціонів на декількох веб-

сторінках було скасовано [7]. При цьому нова редакція мала більшу частку правил, що базувались на Директивах ЄС про державні закупівлі, а саме розгляд електронних державних закупівель як засобу здійснення державних закупівель із застосуванням Інтернет-технологій. За даними Міністерства юстиції у 2014р., щорічні втрати від непрозорих державних закупівель становили 150 млн. грн. [8]

Також у 2014 р. було створено декілька проектів законів, що стосувалися розширення нормативно-правової бази, щодо регулювання електронних державних закупівель [9]. Цими законопроектами передбачалось створення обов’язкових електронних аукціонів, діяльність яких повинна була регламентуватися Урядом. Також Уряд мав би затверджувати списки замовників, що підвищило б контроль на державному рівні, але дані законопроекти були відкладені на доопрацювання у зв’язку з наявністю неузгодженостей.

Наступним та визначальним кроком щодо вдосконалення електронних державних закупівель стало Закон України “Про публічні закупівлі”, який набув чинності з 1 серпня 2016 р. [10]. Даним Законом передбачено вартісні обмеження на придбання товарів, робіт (послуг) і зазначено, що іноземні учасники закупівель мають рівні права з вітчизняними. Замовники повинні самостійно оприлюднювати інформацію про закупівлі на веб-порталі. При цьому передбачено такі форми електронних закупівель як: відкриті торги, конкурентний діалог та переговорна процедура закупівлі.

Серед зазначених процедур провідне місце займають відкриті торги. Головною умовою їх проведення є встановлення максимально низької ціни, що відповідає якісним характеристикам товару.

Конкурентний діалог застосовується у випадку, якщо не можна однозначно визначити якісну характеристику робіт чи послуг і в цьому разі проводяться переговори з учасниками. Такий вид закупівель проводиться у 2 етапи: на першому учасники подають пропозицію, в якій вказано відповідність суб’єкта вимогам, які зазначені замовником, кваліфікаційні

критерії учасника, а також рішення щодо закупівлі і при цьому ціни не зазначаються; на другому етапі учасники подають остаточні пропозиції, в яких зазначають ціни.

Переговорна процедура закупівлі використовується, якщо:

- необхідно закупити товари, що пов’язані з інтелектуальною власністю чи з мистецтвом;
- у разі, якщо конкуренція відсутня;
- проводиться додаткова закупівля у того ж самого замовника;
- в інших випадках, передбачених законом.

На даний момент часу основною системою електронних державних закупівель є система “ProZorro”. Дана система розроблена волонтерами і ІТ бізнес-структурами за участі експертів з Грузії і є пілотним проектом. Система “ProZorro” складається з однієї бази даних і при цьому доступ до неї можливий із 6 майданчиків. Свій дохід вони отримують за рахунок зборів, яку сплачують учасники за розміщення оголошення тендеру.

Список використаних джерел

1. Закон України “Про здійснення державних закупівель” від 01.06.2010 р. № 2289. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2487-17>
2. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про здійснення державних закупівель” щодо впровадження процедури електронного реверсивного аукціону” від 07.06.2012 № 4917-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4917-17>
3. Закон України “Про здійснення державних закупівель” від 10.04.2014 р. № 1197-VII. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1197-18>
4. В Україні запровадять електронні державні закупівлі [Електронний ресурс] // Закон і Бізнес – 2014. № 24 – 30 вересня. – Режим доступу до журн. : http://zib.com.ua/ua/102682-v_ukraini_zaprovadyat_elektronni_derzhavni_zakupivli.html

T. Molochko. Electronic government procurement in the budgetary sphere of Ukraine.

Summary

The processes of reforming public procurement procedures in the public sector of Ukraine. Feasible grouping their classification.

Key words: public procurement, public sector, e-auction.